

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/323/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514214404
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7514214404.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci starostlivosti súdu o maloletú R. M. M. nar. X.X.XXXX zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach dieťaťa rodičov Mgr. K. B. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v V. N. A. na ul. F. S. č. XX zastúpenej Advokátskou kanceláriou Alena Zadáková & spol. so sídlom v Košiciach na Kováčskej ul. č. 32 a V. M. nar. X.X.XXXX bývajúceho v V. N. A. na T. ul. č. XX toho času v Č. T. v R. č. XX na návrh Š. E. nar. XX.X.XXXX a S. E. nar. XX.X.XXXX bývajúcich v V. N. A. na T. ul. č. XX v konaní o zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti na návrh navrhovateľov na nariadenie predbežného opatrenia o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice - okolie z 6.8.2014 č.k. 9P 280/2014-7 takto

rozhodol:

M e n í uznesenie tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamieťa.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením predbežne zveril mal. R. M. M. do dočasnej starostlivosti Š. E. a S. E. bývajúcich v V. N. A. na T. ul. č. XX.

Rozhodol tak na základe návrhu navrhovateľov, ktorým žiadali, aby súd zveril maloletú do ich starostlivosti. Návrh odôvodnili tým, že maloletá je ich vnučka, narodila sa z družobného pomeru ich syna V. M. a Mgr. K. B.. Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie zo 17.4.2012 č.k. 9P 284/2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 30.7.2012, bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky a otcovi bolo určené výživné 70 € mesačne. Matka maloletej má problémy s alkoholom. Uznesením Okresného súdu Košice - okolie z 31.1.2012 č.k. 19P 16/2012 bola maloletá predbežne zverená do dočasnej starostlivosti matkinho brata C. W.. Dôvodom bola skutočnosť, že matka vo zvýšenej miere požívala alkoholické nápoje a starostlivosť o maloletú zanedbávala. Matka bola 11.1.2012 prevezená na hospitalizáciu do nemocnice, nakoľko bola pod silným vplyvom alkoholu, neschopná žiadnej komunikácie. Po preliečení bola prepustená z nemocnice a liečila sa u psychiatricky ambulantne. Po vzájomnej dohode a prísľube matky, že nebude požívať alkoholické nápoje bolo konanie vo veci zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti zastavené uznesením Okresného súdu Košice - okolie z 4.6.2012 sp.zn. 19P 16/2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24.8.2012. Navrhovatelia ďalej uviedli, že podľa ich vedomostí matka naďalej požíva alkoholické nápoje, navštevuje v nočných hodinách pohostinstvá aj s maloletou a starostlivosť o dieťa zanedbáva. Zdržiava sa opitá v noci s maloletou na ulici. Tieto skutočnosti oznámilo Obvodné oddelenie Policajného zboru v Moldave nad Bodvou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach za účelom prijatia opatrení na zabezpečenie vhodnej starostlivosti o dieťa. Matka maloletej je nezamestnaná, býva v podnájme v 2-izbovom byte, otec žije a pracuje v Č. T.. Otec so zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti súhlasí. Navrhovatelia sú manželia, bývajú v 2-izbovom byte, ktorý je v ich osobnom vlastníctve. Náklady na bývanie uhrádzajú v sume 113 € a 36 € za elektrinu. Navrhovateľ je poberateľom čiastočného invalidného dôchodku v sume 307 € mesačne, zároveň je zamestnaný v spoločnosti DYHA TIROLA s.r.o. Moldava nad Bodvou s mesačným príjmom cca 400 €. Navrhovateľka je poberateľkou starobného dôchodku v sume 202 € mesačne. Pre maloletú vnučku majú vytvorené vhodné podmienky, aby sa o ňu postarali. Maloletá navštevuje Základnú školu v Buzici, kde ukončila 1.

ročník. Súd prvého stupňa právne posúdil vec podľa § 102 ods. 1, § 76 ods. 1 písm.b/, § 76 ods. 4 O.s.p. a uviedol, že sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a v celom rozsahu vyhovel návrhu tak, že zveril maloletú do dočasnej starostlivosti navrhovateľov.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm.a/, d/ a f/ O.s.p. a navrhla, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Namietala, že súd prvého stupňa sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia aj napriek tomu, že navrhovatelia nepredložili spolu s návrhom žiadne listinné dôkazy preukazujúce ich tvrdenia. Popiera tvrdenie navrhovateľov, že naďalej požíva alkoholické nápoje. Od roku 2012 abstínuje. Po hospitalizácii v nemocnici podstúpila ambulantnú liečbu u psychiatricky MUDr. H.Í.Y.. Sedenia prebiehali raz mesačne. Liečbu po dohovore s pani doktorkou ukončila v januári tohto roku s tým, že má prísť na kontrolu len v prípade zhoršenia jej stavu. Navrhovatelia ďalej uviedli, že je nezamestnaná. Aj uvedené tvrdenie je nepravdivé, nakoľko už v čase podania návrhu mala uzatvorenú pracovnú zmluvu z 6.5.2014 so Základnou školou v Jasove s dňom nástupu do práce 25.8.2014. Rovnako popiera obvinenie navrhovateľov, že s dcérou navštevuje v nočných hodinách pohostinstvá a starostlivosť o ňu zanedbáva. Vždy sa snažila zabezpečiť pre svoju dcéru len to najlepšie, aj napriek tomu, že bola dlhodobo nezamestnaná, jej dcére nikdy nič nechýbalo. S dcérou majú veľmi pekný a blízky vzťah. Na preukázanie svojich tvrdení požiadala Základnú školu Alapiskola v Buzici, ktorú maloletá navštevuje, o správu ohľadne jej starostlivosti o maloletú, z ktorej jednoznačne vyplýva, že jej prístup k maloletej hodnotia pozitívne. Zároveň požiadala aj detskú lekárku o správu, z ktorej by bolo zrejmé, že maloletá netrpí ani po zdravotnej ani duševnej stránke. Odlúčenie od svojej dcéry by bolo pre ňu, ako aj dcéru traumatizujúce. Zdôrazňuje, že navrhovatelia sa o maloletú vôbec nezaujímajú a to od doby, čo jej bola zverená do osobnej starostlivosti. Ich konanie, predovšetkým vymyslené tvrdenia, že pije a zanedbáva svoju dcéru, považuje za účelové z toho dôvodu, že podala na otca maloletej trestné oznámenie pre neplnenie vyživovacej povinnosti.

K odvolaniu matka pripojila lekársku správu z 3.9.2014 vystavenú Neštatnou psychiatrickou ambulanciou MONESA s.r.o. MUDr. K. H., psychiatricky, z ktorej vyplýva, že Mgr. K. B. je vedená v ich ambulancii pre depresívnu epizódu ľahkého stupňa sekundárne a problémy s nadužívaním alkoholu v minulosti. Od roku 2012 abstínuje, riadne sa stará o dcéru, našla si zamestnanie, nastúpila ako učiteľka na 1. stupni základnej školy. Od januára tohto roku liečbu ukončili vzhľadom na stabilizovaný psychický stav pacientky, dohodli sa na kontrolách len v prípade zhoršenia stavu. Z ich hľadiska je stav menovanej stabilizovaný, nevykazuje žiadne známky vážnej duševnej choroby alebo poruchy, je schopná starať sa o svoju maloletú dcéru. Údaje o zdravotnom stave boli zverejnené so súhlasom pacientky pre potreby súdu.

Matka ďalej predložila pracovnú zmluvu uzatvorenú 6.5.2014 so Základnou školou, Školská 3 v Jasove, z ktorej vyplýva, že do práce nastúpi 25.8.2014 ako učiteľka na dobu určitú do 30.6.2015 s dohodnutým pracovným časom 37,5 hodiny. Zároveň predložila aj potvrdenie Základnej školy Jasov, Školská 3 z 2.9.2014, z ktorej vyplýva, že je v ich organizácii zamestnaná ako učiteľka od 25.8.2014.

Matka predložila správu Základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským - Alapiskola Buzica z 29.8.2014, z ktorej vyplýva, že správa bola vypracovaná na základe žiadosti matky ohľadne žiačky R. M. M., nar. X.X.XXXX. R. je ich žiačkou od septembra 2013, kedy nastúpila do 1. ročníka. Prvé stretnutie s ňou a jej matkou bolo ešte v januári 2013 asi mesiac pred zápisom do 1. ročníka a bolo veľmi príjemné. Po telefonickej dohode s vedením školy prišli pozrieť školu, okolie, pedagógov, žiakov ešte pred takým dôležitým rozhodnutím ako je výber základnej školy. Matka aj maloletá sa zaujímali o všetko, bolo viditeľné, že výber školy nebude náhodný, že matke veľmi záleží na dcérke, že chce pre ňu to najlepšie. Keďže ich škola pred zápisom do 1. ročníka organizuje pravidelné stretnutia s budúcimi prvákmi a ich rodičmi, mali možnosť sa viackrát stretnúť. Ich rozhodnutie, že R. bude ich žiačkou dobre zvažili a po týchto stretnutiach sa rozhodli pre ich školu. R. od prvého dňa v škole bola veľmi milou, priateľskou, otvorenou, zvedavou a šikovnou. Veľmi si ju obľúbili nielen jej triedne učiteľky, ale aj ostatní učitelia a spolužiaci. Na vyučovanie bola vždy pripravená, jej školská dochádzka bola pravidelná. Do školy chodila pekne upravená, jej desiata bola vždy starostlivo zabalená, zdravá. Jej školské pomôcky boli vždy pripravené. Bolo viditeľné, že matke veľmi záleží na školských výsledkoch, spokojnosti svojej

dcéry. Minulý rok v škole organizovali niekoľko aktivít, ktorých sa mohli zúčastniť aj rodičia. V októbri to bolo športové popoludnie, R. s mamou boli prítomné. Ďalej vianočný kultúrny program a kultúrny program na Deň matiek. R. vystupovala v kultúrnom programe, tancovala, spievala, recitovala a mamka jej tleska z obecenstva. Štyrikrát za školský rok organizovali tvorivé poobedie „Dúha - alebo hravo po anglicky“. Bolo to vždy v piatok alebo v sobotu poobede. R. a jej mamka nikdy nemohli chýbať a poslednou spoločnou aktivitou bolo športové popoludnie pre rodičov a priateľov školy, boli tam aj vtedy, plávali v školskom bazéne, hrali sa na školskom ihrisku. V škole majú malý park domácich zvierat, deti sa o tieto zvieratká môžu starať, môžu pre nich priniesť potrebné jedlo. R. bola vedená k tomu, aby potraviny, ktoré doma nespotrebovali alebo staršie zeleniny môže priniesť zvieratkám. Mala z toho veľkú radosť. Navštevovala celý rok školský klub, stravovala sa v školskej jedálni. Potrebná platba bola vždy včas uhradená. Správanie R., jej výsledky, prístup matky môžu hodnotiť jedine pozitívne.

Z matkou predloženej správy MUDr. Q. C. z 2.9.2014 všeobecnej lekárky pre deti a dorast vyplýva, že mal. R. M. M. je v jej liečebno-preventívnej starostlivosti od narodenia. Telesný a duševný vývin dieťaťa je primeraný veku, starostlivosť o dieťa bola stále veľmi dobrá. Na preventívne prehliadky a povinné očkovania sa matka s ním dostavila vždy včas. Stále rešpektovala ich pokyny a odporúčania. Matka zabezpečila malej R. aj nadštandardné očkovacie výkony, ktoré nie sú hrazené ZP. Dieťa prekonalo len bežné detské ochorenia. Matka vždy absolvovala s dieťaťom všetky odporúčané vyšetrenia v odborných ambulanciách. Otca mal. R. a jeho rodičov nepozná, nakoľko ju nikdy nesprevádzali na vyšetrenia na ich ambulancii a ani sa nikdy neinformovali o jej zdravotnom stave. R. sa prejavuje ako šťastné a prívetivé dieťa, ktoré nič nepostráda, aj keď je vychovávané len matkou, na ktorú je citovo silne naviazané. Táto správa bola vydaná na žiadosť matky a môže byť použitá na úradné účely.

Navrhovatelia, otec a kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky nevyjadrili.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach ako ustanovený kolízny opatrovník podal 1.10.2014 súdu prvého stupňa správu o prešetrení pomerov, v ktorej uviedol, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach už v roku 2012 riešil problém s nadmerným požívaním alkoholických nápojov u matky. O pomoc požiadal pán C. W., matkin brat, ktorý uviedol, že matka má obdobia, kedy vo zvýšenej miere požíva alkoholické nápoje a starostlivosť o dieťa zanedbáva. Táto situácia sa opakuje dva až trikrát do roka a trvá už dlhšie obdobie. V tomto čase brávajú dieťa k nim domov, kým matka neprestane piť. Dňa 11.1.2012 bola matka hospitalizovaná v nemocnici silne pod vplyvom alkoholu, v zlom zdravotnom stave, neschopná akejkoľvek komunikácie. Okresný súd Košice - okolie na návrh pána W. uznesením z 31.1.2012 sp.zn. 19P 16/2012 predbežne zveril maloletú do jeho dočasnej starostlivosti. Matka sa po prepustení z nemocnice začala ambulantne liečiť u psychiatričky MUDr. H. v Moldave nad Bodvou. Úrad vykonával šetrenia u matky a poskytoval jej poradenstvo. Opakovanými šetreniami bolo zistené, že matka dodržiavala liečebný režim a pravidelne navštevovala maloletú. Vzhľadom k tomu, že matka si upravila pomery a prejavila záujem o zabezpečenie starostlivosti maloletej, Okresný súd Košice - okolie uznesením z 4.6.2012 sp.zn. 19P 16/2012, právoplatným 24.8.2012, konanie vo veci zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti zastavil a predbežné opatrenie zrušil. Matka je nezamestnaná, býva v podnájme v 2-izbovom byte. Vzhľadom na problémy s požívaním alkoholických nápojov bola rodina zaradená do priorit na rok 2013 zameraných na pomoc rodine, ktorú vykonávala Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar. Organizácia celoročne matke poskytovala poradenstvo a pomoc pri zvládaní problémov, prácu s rodinou ukončila záverečnou správou dňa 20.1.2014. Úrad prijal 17.7.2014 anonymné telefonické oznámenie, že matka opäť požíva alkoholické nápoje, v neskorých večerných hodinách aj s maloletou navštevuje pohostinstvá, resp. maloletá zostáva sama doma v neskorých nočných hodinách. Matka dieťaťu nevarí teplú stravu. Následne 29.7.2014 OO PZ v Moldave nad Bodvou písomne oznámilo ich úradu, že matka nadmerne požíva alkoholické nápoje a starostlivosť o maloletú zanedbáva. Úrad vykonal v dňoch 22.7.2014 a 30.7.2014 šetrenia priamo v rodine. Ani v jednom prípade matka zastihnutá nebola. Z dostupných informácií o príbuzných boli následne kontaktovaní starí rodičia zo strany otca Š. a S. E., ktorí prejavili záujem o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko otec dieťaťa žije a pracuje v Č. T.. Ďalšie šetrenie v rodine bolo vykonané 27.8.2014, avšak matka opäť nebola zastihnutá. Na základe predvolania sa dostavila 2.9.2014 a oznámila, že od 25.8.2014 je zamestnaná ako učiteľka na Základnej škole v Jasove a v čase ich šetrenia bola v práci. Matka odmieta tvrdenia, že požíva alkoholické nápoje a nezabezpečuje riadnu starostlivosť maloletej. So zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom

nesúhlasí, podľa jej vyjadrenia nie je medzi starými rodičmi a maloletou vytvorený žiadny citový vzťah. Z lekárskej správy psychiatricky MUDr. H. vyplýva, že zdravotný stav matky je stabilizovaný, nevyžaduje žiadne známky vážnej duševnej choroby či poruchy a je schopná sa starať o maloletú. Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským v Buzici zanedbávanie starostlivosti matky o maloletú nepotvrdila. Dieťa chodí do školy čisto, upravené, pripravené na vyučovanie. Matka sa aj s maloletou zúčastňuje akcií organizovaných školou. Pre objektívne posúdenie skutočností, či matka zabezpečuje maloletej riadnu starostlivosť a nepožíva alkoholické nápoje, je potrebné vykonať rozsiahlejšie dokazovanie. K návrhu starých rodičov sa vyjadria na hlavnom pojednávaní.

Podľa ust. § 220 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa ust. § 102 ods. 1 vety prvej O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa ust. § 76 ods. 1 písm.b/ O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd; alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Predbežné opatrenie predstavuje jeden zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Pri nariadovaní predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení a to z dôvodu, že nariadenie predbežného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej) a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z toho dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o predbežnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 120 a nasl. O.s.p.). Pre nariadenie predbežného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia sa posudzuje len podľa obsahu návrhu a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín. Takýto postup predpokladá platná právna úprava (§ 115 ods. 1 O.s.p. a contrario, § 75 ods. 7 O.s.p.) sledujúca tým dosiahnutie účelu právneho inštitútu predbežného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej okamžitý zásah súdu. Ak by v konaní o nariadenie predbežného opatrenia bolo potrebné trvať na požiadavke riadneho vykonania a hodnotenia dôkazov, mohol by byť účel tohto procesného inštitútu zmarený, pretože základnými znakmi predbežných opatrení sú ich dočasnosť a provizórnosť. Najmä atribút provizórnosti je potrebné mimoriadne vyzdvihnúť, lebo už zo samotného označenia „predbežné opatrenie“ vyplýva, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi účastníkmi a že nariadením predbežného opatrenia nezískava jeden z účastníkov silnejšie postavenie, nezískava práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa ním len dočasne a hlavne predbežne upravuje určitý okruh vzťahov.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie podľa § 212 ods. 2 písm.a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia, pretože doposiaľ zistené skutočnosti nepreukazujú naliehavú potrebu okamžitého zásahu súdu vo forme nariadenia predbežného opatrenia a odovzdanie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov, nakoľko nebolo preukázané, že maloletemu dieťaťu zverenému do starostlivosti matky, hrozí nejaká bezprostredná ujma. Zverenie maloleteho dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je výnimkou zo zásady, že výchova maloleteho dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov a musí byť vždy spoľahlivo preukázané, že žiaden z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zabezpečiť riadnu výchovu dieťaťa a v rámci konania o predbežnom opatrení, že žiaden z rodičov nemôže zo závažných dôvodov zabezpečovať starostlivosť o dieťa, čím je život a zdravie dieťaťa ohrozené a je nevyhnutne potrebné, aby túto starostlivosť do rozhodnutia súdu vo veci

samej zabezpečovala iná fyzická alebo právnická osoba. Navrhovatelia svoje tvrdenia o zanedbávaní starostlivosti maloletej zo strany matky žiadnym spôsobom nepreukázali a matka tieto tvrdenia vyvrátila listinnými dôkazmi predloženými v odvolacom konaní. Vzhľadom na to, že v tomto štádiu konania nebolo preukázané, že matka nemôže zo závažných dôvodov zabezpečovať starostlivosť o dieťa, čím by bol jeho život a zdravie ohrozené, nebola osvedčená naliehavosť ingerencie súdu do pomerov maloletého dieťaťa a to zverením do dočasnej starostlivosti navrhovateľov, preto odvolací súd podľa § 220 O.s.p. uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.